

André de Dienes: Marilyn
(80th Birthday Edition)

Taschen Kiadó, 2006 június

www.taschen.com

EGY BETELJESÜLETLEN SZERELEM

SZÖVEG SZABÓ ÁGI
FOTÓ TASCHEN KIADÓ

Egy olyan szexbálványnak, aki férfiak millióinak indította és indítja meg a mai napig fantáziáját itt a helye a **PEP!**-ben. Egy olyan képes albumnak, ami soha nem látott képeket mutat be erről az istennőről, még jobban itt van a helye nálunk. ~~Marilyn Monroe~~ az idén lenne 80 éves. Ezennel tisztelgünk soha el nem múltó székesége előtt.

■ A Taschen kiadványában szereplő feljegyzések André de Dienes memoárjai, melyeket pár nappal a halála előtt jegyzetelt le és még saját maga is meglepődött mennyi mindent tárol emlékezete Marilynnel kapcsolatban, és hogy milyen apró részletekre képes emlékezni. Az album képei kronologikus sorrendben mutatják be a Norma Jeanről és a Marilynről készült fotókat és beszámoló is egyben a számos kalandos utazásról, melyeket együtt éltek át találkozásuk korai éveiben. Dienes főleg kinti, természetközeli fotókat készített a későbbi Marilyn Monroe-ról és hamarosan egész portfoliót állított össze a mosolygós székeségről, hozzásegítve őt a modellkarrier-

hez és néhány évvel később a filmkarrierhez, ami aztán már Norma Jeant a legendás Marilyn Monroe-vá tette. Kettejük kapcsolatát sokáig titok övezte, egyedül ők ketten őrizték ennek emlékét és foszlányait. Egy részüket Marilyn vitte magával a sírba, a másikat André de Dienes. Az albumban közölt visszaemlékezéseket, feljegyzéseket Dienes lakásában találták meg, amikor azt 1988-ban, halála után feldúlták a Marilyn rajongók. Dienes fotóin Marilyn Monroe ritka perspektívából látható, egészen a kezdeti lépésektől a profi modellé váláson át a karrierig, ami aztán kilötte őt a világhírnév, a csillagok és végül a tragédia felé.

1945. december, az éjszaka közepén.

„Édes Norma Jean,

Iszonyúan fájdalmas egy férfi számára, ha nem szeretkezhet a nővel, akit szeret, főleg ha a szeretett személy ilyen közelségben van. Remélem, te is hasonló dolgokról ábrándozol és vágysz rám. De tudom, túl félénk vagy, hogy ide gyere és mellém bújj. Miért teremtettek bennünket ilyen félénkek? Milyen gyönyörű és csodás éjszakát tölthetnénk el együtt, ha mernénk. A temetők tele vannak olyan emberek holttestével és csontjaival, akik egész életükben túl félénkek, merevek és vallásosak voltak ahhoz, hogy engedjenek az ösztöneiknek. És így egy életet töltöttek el szeretet és szerelem hiányában. Több millió ember halt meg úgy, hogy része lett volna földi gyönyörben.

Norma Jean, a szerelem ez egyetlen igazi fontos dolog az életben. Ez az egyetlen, ami számít. Kérlek, gyere, és kopogj be az ajtómon! Engedd, hogy szeresselek! Soha nem foglak elhagyni és mindig szeretni foglak! A te örült magyaro, André.”

Andor Ikafalvi de Dienes 1913-ban született Erdélyben, Torja községben. 11 éves korában elveszti édesanyját, 14 éves korában elindul Budapestre, hogy megkeresse addig ismeretlen apját. 18 évesen nyakába veszi a világot és utazgat Európában és Afrikában. Utazásai során összeismerkedik fiatal művészekkel, megtanul festeni és fotózni. Egy párizsi utcai fotózáson leszólítja egy angol divattervező, Captain Edward Molyneux, és kéri, hogy legyen divatháza exkluzív fotója. Ekkor veszi fel a franciás csengésű André de Dienes nevet is. New Yorkba az Esquire magazin hívja. Itt már a legjobbakkal és a legjobbaknak dolgozik, Vogue, Bazaar, Town Country, csak hogy néhányat említsünk a teljesség igénye nélkül. André de Dienes már menő divatfotósnek számít, mikor élete örökre megváltozik. Mégpedig azon a napon, mikor találkozik a fiatal, kedves, feltörekvő modellel, Norma Jean Doughertyvel. Norma Jean egy fotóügynökség küldi Dieneshez, aki aktokat, művészi aktokat akar róla készíteni. Találkozásukkor Norma Jean 19 éves, és férjhezvett. A lánynak, aki fiatal kora ellenére, zűrös és rendezetlen családi életet tudhat maga mögött, egyetlen vágya, hogy modell legyen. Hat hónappal találkozásuk után már Norma Jean már címlapfotókon szerepel.

„Mikor Norma Jean megérkezett a szobámba aznap délután, olyan volt, mintha csoda történt volna velem. Olyan volt, mint egy angyal. Néhány pillanatig el sem hittem, amit látok, nem tudtam, hogy fikció vagy tényleg megtörténik. Elég volt pár perc hogy szerelmes legyek belé, és ahogy telt az idő, egyre jobban és jobban szerettem. Rögtön éreztem, hogy ő valami különleges, valami más, mint a többi modell, akikkel eddig dolgoztam. Találkozásunkkor pink pólót viselt, mely szorosan a testéhez simult, hamuszőke, göndör fürtjeit egy pink pánt próbálta megzabolázni, és rózsaszín arcával és kék szemével olyan volt, mint egy húsvéti nyuszi. Egy nappal

később a tengerparton fotóztam le először. Ez így ment minden nap, és én egyre messzebb vittem Hollywoodtól, hogy minél több időt tölthessek vele. Teljesen belezúgtam.” – meséli Dienes az albumban olvasható visszaemlékezéseiben.

Dienes és Monroe utójára 1961-ben látta egymást, Monroe születésnapján.

„Ekkor láttam élve utójára. A kertben dolgoztam, mikor eszembe jutott, hogy születésnapja van. Berohantam a házba és felhívtam a Beverly Hills Hotelt, anélkül, hogy tudtam volna tényleg ott lakik-e. Szerencsém volt, épp ott volt. Kapcsolták, ő felvette a kagylót, és én elkezdtem énekelni a Happy Birthdayt. Nagyon örült, és kért, hogy azonnal látogassam meg. Pezsgőt bontottunk és kaviárt ettünk. Nekem ő még akkor is ugyanaz a Norma Jean volt akit megismertem, az az édes, jószívű, ugyanaz a lélek, mint évekkkel azelőtt. Aztán belekezdett a problémáiba a filmstúdióval, melynek se vége, se hossza nem volt. Rájöttem, hogy mennyit változott az elmúlt tizenöt év alatt a kontraszt hatalmas volt. Az én kis Norma Jeanem kiégett, keveset mosolygott, kimerült és fáradt volt. El is sírta magát. Úr Isten mivé lett ez a mosolygós csillogó kislány, akit 1945-ben fürdőruhában fotóztam? Milyen magas árat kell néha fizetnünk azért, amit kapunk az élettől.

«Meg akarnak ölni, André, nyugalomra van szükségem, kérlek, bocsáss meg.» Ezek voltak az utolsó szavak, amik elhagyták Norma Jean ajkát azon a júniusi napon. Egy évre rá halt meg, augusztusban. Soha többé nem láttam és nem beszéltem vele, csak álmomban.”

Egyszer fotózás közben beszélgettek a reinkarnációról. Norma Jean azt mondta, hogy ő pillangó szeretne lenni következő életében. Így kellett volna lennie. ■